

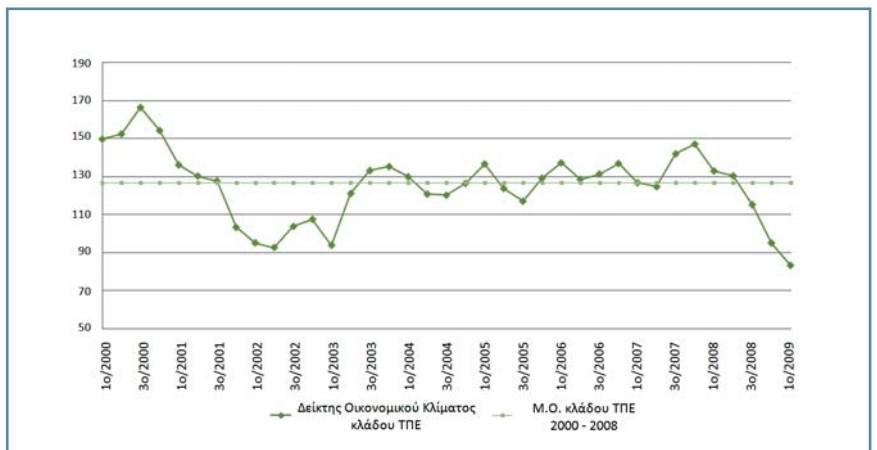
Παραμένουν ανθεκτικές στην κρίση οι

Πρωτικά κινείται ο δείκτης οικονομικού κλίματος στον κλάδο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), σε σχέση με το 4ο τρίμηνο του 2008, ακολουθώντας την τάση που επικρατεί πανευρωπαϊκά αλλιά και στους υπόλοιπους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός, πως παρά την πτώση του οικονομικού κλίματος του κλάδου ΤΠΕ, οι επιχειρήσεις ΤΠΕ παραμένουν πιο ανθεκτικές σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις των άλλων κλάδων, όπως φαίνεται κι από τους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών της Βιομηχανίας, των Υπηρεσιών και του Εμπορίου στον τομέα ΤΠΕ, οι οποίοι βρίσκονται σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τους αντίστοιχους γενικούς δείκτες. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας του

Απριλίου 2009, ο Γενικός Δείκτης Οικονομικού Κλίματος εμφανίζει για πρώτη φορά τάσεις ανάκαμψης τον τελευταίο μήνα τόσο στην Ελλάδα, όσο και την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωζώνη.

Η βελτίωση αυτή, χωρίς να μπορεί ακόμα να αξιολογηθεί, αναμένεται να αποτυπωθεί και στον κλάδο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών το 2ο τρίμηνο του 2009.

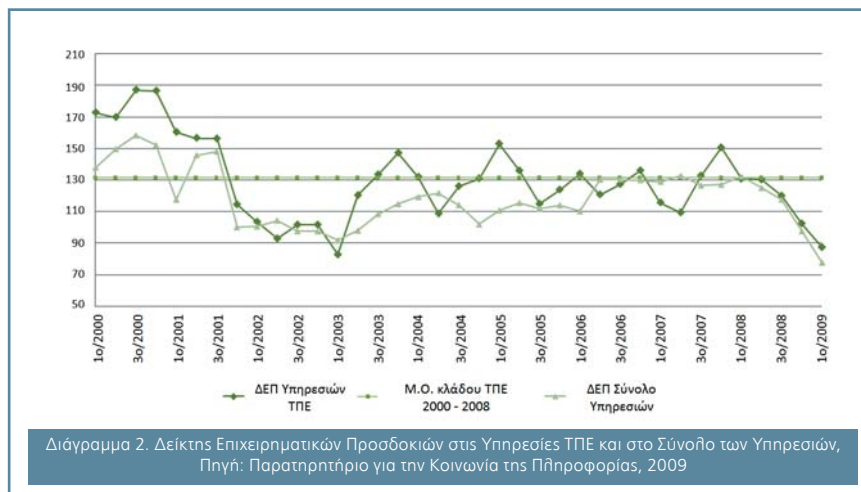

Διάγραμμα 1. Δείκτης Οικονομικού Κλίματος κλάδου ΤΠΕ, Πηγή: Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2009

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΠΕ

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στον κλάδο ΤΠΕ

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος ΤΠΕ το 1ο τρίμηνο του 2009 διαμορφώνεται κατά μέσο όρο στις 83,5 μονάδες και συνεχίζει να κινείται καθοδικά σε σχέση με το 4ο τρίμηνο του 2008 (95,3 μονάδες), Διάγραμμα 1. Ο κλάδος ΤΠΕ δεν διαφοροποιείται από τη γενική εικόνα της οικονομίας, καθώς στους περισσότερους κλάδους το επιχειρηματικό κλίμα είναι δυσμενές και επιδεινώνεται διαρκώς, όπως άλλωστε συμβαίνει και στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Από τους επιμέρους τομείς ΤΠΕ που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του γενικού κλίματος, παρατηρείται καθολική υποχώρηση των προσδοκιών σε όλους τους τομείς μεταξύ 1ου τριμήνου του 2009 και του 4ου τριμήνου του 2008. Εντονότερη είναι η πτώση στον τομέα του Λιανικού Εμπορίου ΤΠΕ και στις Υπηρεσίες ΤΠΕ. Άλλωστε, αυτοί οι δύο τομείς αποτελούν πάνω από το 80% των επιχειρήσεων ΤΠΕ, γεγονός που επηρεάζει δραστικά το σχετικό δείκτη. Ο δείκτης προσδοκιών στη Βιομηχανία του κλάδου σημειώνει ηπιότερη υποχώρηση, ενώ η καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία επίσης επηρεάζει τον γενικό δείκτη κλίματος ΤΠΕ, σταθεροποιείται στα - χαμηλά - επίπεδα του προηγούμενου τριμήνου.

Επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο Υπηρεσιών ΤΠΕ

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες ΤΠΕ το 1ο τρίμηνο του 2009 καταγράφει σημαντική πτώση σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο και διαμορφώνεται στις 87,5 μονάδες, από 102,5 που ήταν το 4ο τρίμηνο του 2008, Διάγραμμα 2. Η πτώση των προσδοκιών στις Υπηρεσίες ΤΠΕ οφείλεται στην επιδείνωση όλων των επιμέρους στοιχείων δραστηριότητας που διαμορφώνουν το δείκτη: οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση της επιχείρησής τους και της ζήτησης επιδεινώθηκαν αισθητά, ενώ αρνητικές είναι και οι

προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης. Εξάλλου και στο σύνολο του τομέα Υπηρεσιών, η επίδοση του 1ου τριμήνου του 2009 συνιστά τη χαμηλότερη επίδοση της υπό εξέταση περιόδου, παραμένοντας σε επίπεδα χαμηλότερα σε σύγκριση με τις Υπηρεσίες ΤΠΕ. Άρα και το 1ο τρίμηνο του 2009, όπως και το προηγούμενο, διαφαίνεται ότι η "κρίση" έχει επηρεάσει μεν τις Υπηρεσίες ΤΠΕ, αλλά ακόμα "αντέχουν" περισσότερο σε σχέση με τις επιχειρήσεις από άλλους κλάδους των Υπηρεσιών που φαίνεται να πλήττονται περισσότερο, στο τρέχον δυσμενές περιβάλλον. Σχετικά με την κατάσταση της επιχείρησης το τελευταίο τρίμηνο, το 14% των επιχειρήσεων του τομέα Υπηρεσιών ΤΠΕ δήλωσαν πως αυτή βελτιώθηκε το 1ο τρίμηνο του 2009, ενώ το 24% αναφέρει επιδείνωση. Το σχετικό ισοζύγιο ποσοστών θετικών/ αρνητικών απαντήσεων περιορίζεται πάρα πολύ, επίδοση η οποία όχι μόνο απέχει σημαντικά από την αντίστοιχη του 1ου τριμήνου του 2008, αλλά είναι και η πρώτη φορά, εδώ και τουλάχιστον μία πενταετία, που καταγράφεται αρνητικό ισοζύγιο. Αυτό το γεγονός υποδηλώνει, ότι υπερτερούν

Παρά την πτώση του οικονομικού κλίματος του κλάδου ΤΠΕ, οι επιχειρήσεις ΤΠΕ παραμένουν πιο ανθεκτικές σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις των άλλων κλάδων

Παραμένουν ανθεκτικές στην κρίση οι επιχειρήσεις του κλάδου ΤΠΕ

Υποχώρηση καταγράφεται στις προβλέψεις σχετικά με τη ζήτηση τους επόμενους μήνες στον τομέα των υπηρεσιών

στο δείγμα οι δυσαρεστημένοι από την τρέχουσα επιχειρηματική κατάσταση σε σχέση με όσους δηλώνουν ικανοποιημένοι. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το αρνητικό ισοζύγιο στους υπόλοιπους κλάδους των υπηρεσιών έχει παρουσιασθεί από τον Δεκέμβριο του 2008 και παραμένει σε πολύ χαμηλά ακόμα επίπεδα.

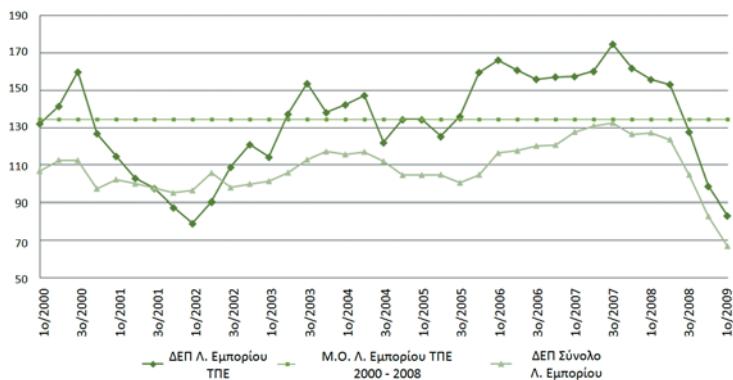
Υποχώρηση καταγράφεται και στις προβλέψεις σχετικά με τη ζήτηση τους επόμενους μήνες, με το 1/5 σχεδόν των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο το επόμενο διάστημα και τις μισές επιχειρήσεις να αναμένουν σταθερότητα. Το σχετικό ισοζύγιο ποσοστών θετικών/ αρνητικών απαντήσεων διαμορφώνεται στις -8 μονάδες το 1ο τρίμηνο του 2009, καταγράφοντας σημαντική υποχώρηση σε σχέση με το μέσο όρο των προβλέψεων του προηγούμενου τριμήνου. Η επίδοση αυτή απέχει εξάλλη τα μέγιστα και από την αντίστοιχη του 2008 (+39 μονάδες), όταν και διατυπώνονταν αισιόδοξες προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο του Λιανικού Εμπορίου ΤΠΕ

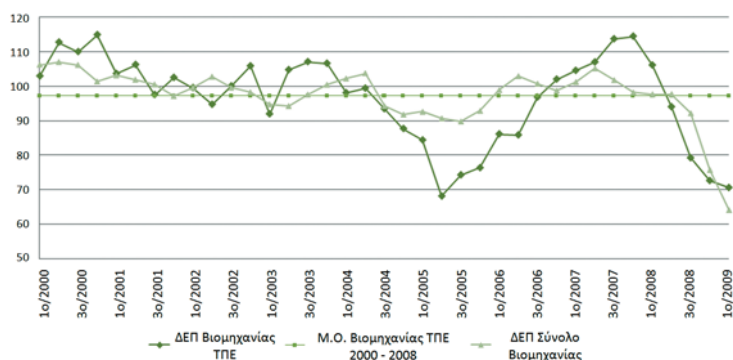
Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο ΤΠΕ και το 1ο τρίμηνο του 2009 υποχωρεί κατά μέσο όρο

στις 83,4 μονάδες, από τις 98,8 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο, καταγράφοντας έτσι πολύ χαμηλές επιδόσεις αντίστοιχες με αυτές του 2002, Διάγραμμα 3. Αυτό οφείλεται στο ότι οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου, αλλά και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη είναι δυσμενέστερες. Το επίπεδο των αποθεμάτων βρίσκεται σε ικανοποιητικά για την εποχή επίπεδα, όπως υποστηρίζουν οι περισσότερες επιχειρήσεις, με μια μικρή αύξηση του ποσοστού που δηλώνει ότι είναι υψηλό για την εποχή. Παρόλα αυτά, η επίδοση αυτή παραμένει υψηλότερη της συνολικής του Λιανικού Εμπορίου. Όπως συμβαίνει στους περισσότερους δείκτες δραστηριότητας, έτσι και στον κρίσιμο δείκτη των πωλήσεων, η εικόνα παραμένει δυσοίωνη. Σχεδόν δύο στις πέντε επιχειρήσεις (37%) κατά μέσο όρο του τομέα Εμπορίου ΤΠΕ προβλέπουν πτώση των πωλήσεων, τους προσεχείς τρεις μήνες. Η εξέλιξη αυτή εντάσσεται άλλωστε

Διάγραμμα 3. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο ΤΠΕ και στο Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου, Πηγή: Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2009

Διάγραμμα 4. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Βιομηχανία ΤΠΕ και στο Σύνολο της Βιομηχανίας, Πηγή: Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2009

στις αρνητικές εκτιμήσεις και για τις τρέχουσες πωλήσεις και το ευρύτερο δυσόιωνο κλίμα που έχει δημιουργηθεί. Το σχετικό ισοζύγιο λαμβάνει για πρώτη φορά και αυτό αρνητικό πρόσημο και διαμορφώνεται στις -19 μονάδες, επίδοση η οποία δεν έχει εμφανισθεί την τελευταία δεκαετία.

Επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο της Βιομηχανίας ΤΠΕ

Οριακή είναι η πτώση που καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών

στη Βιομηχανία ΤΠΕ το 1ο τρίμηνο του 2009, φθάνοντας τις 70,6 μονάδες από τις 72,6 μονάδες το προηγούμενο τρίμηνο, συνεχίζοντας να έχει τη χαμηλότερη επίδοση μετά το 2ο τρίμηνο του 2005, Διάγραμμα 4.

Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στις δυσμενείς εκτιμήσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων ΤΠΕ για το τρέχον επίπεδο τόσο των παραγγελιών όσο και της ζήτησης, ενώ, παρόλο που ενισχύθηκε το ποσοστό εκείνων που κρίνουν ότι τα αποθέματα είναι σε υψηλά για την εποχή

Στον τομέα της βιομηχανίας για το επόμενο τρίμηνο, το 29% προσδοκά άνοδο, με αποτέλεσμα το σχετικό ισοζύγιο ποσοστών να παίρνει πάλι θετικό πρόσημο

επίπεδα, αυτά εκτιμώνται ως “κανονικά” από τις περισσότερες επιχειρήσεις (79%). Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι προβλέψεις σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής των επιχειρήσεων του κλάδου είναι περισσότερο αισιόδοξες και το 29% των επιχειρήσεων το 1ο τρίμηνο του 2009 (έναντι 4% του προηγούμενου τριμήνου) εκτιμά άνοδο. Στο σύνολο της Βιομηχανίας καταγράφεται έντονη υποχώρηση το 1ο τρίμηνο του 2009, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει τιμή χαμηλότερη από το δείκτη κλίματος των βιομηχανικών επιχειρήσεων ΤΠΕ. Σχετικά με τις προβλέψεις της παραγωγής των μεταποιητικών επιχειρήσεων ΤΠΕ για το επόμενο τρίμηνο, το 29% προσδοκά άνοδο, ενώ οι μισές επιχειρήσεις προβλέπουν σταθερότητα. Έτσι, το σχετικό ισοζύγιο ποσοστών αυξάνεται σημαντικά και παίρνει και πάλι θετικό πρόσημο (9 μονάδες), επίδοση που είχε να εμφανισθεί 6 μήνες. 1